

Wet financiële dienstverlening: ook voor accountants

Als het aan minister Gerrit Zalm ligt, wordt in oktober 2005 de Wet financiële dienstverlening van kracht. De wet geldt niet alleen voor traditionele financiële dienstverleners, maar ook voor anderen die zich daar beroeps- of bedrijfsmatig mee bezighouden. Zoals accountants.

CEES DE JONG*

De Wet financiële dienstverlening (Wfd) is een raamwet opgebouwd rondom een aantal kwaliteitskenmerken die aangeven wat een financiële dienstverlener moet zijn (deskundig en betrouwbaar), moet bieden (financiële en juridische zekerheid) en in het bijzonder wat hij moet doen (adequate informatie verstrekken en zorgvuldig adviseren).

Welke dienstverlening

De activiteiten van financiële dienstverleners waarop de Wfd van toepassing is bestrijken het gehele terrein van de financiële dienstverlening. Er zijn drie generieke financiële diensten: aanbieden, adviseren en bemiddelen. Zij hebben betrekking op alle onder de Wfd vallende financiële producten (zie kader).

De Wfd geldt uitsluitend voor dienstverlening aan consumenten, ofwel 'niet in de uitoefening van hun bedrijf of beroep handelende natuurlijke personen'.

Rechtspersonen vallen daar dus niet onder en beroeps- of bedrijfsmatig handelende natuurlijke personen evenmin. Op deze regel bestaat één uitzondering. Als het gaat om een financiële dienst met betrekking tot een verzekering of een financieel product waarvan een verzekering deel uitmaakt, dan worden zij wél als consument aangemerkt.

Specifiek product

Naast de traditionele financiële dienstverleners bewegen van oudsher ook vele anderen zich op het terrein van de financiële dienstverlening. Daarbij gaat het om beroepsbeoefenaren en bedrijven met een hoofdactiviteit buiten de financiële dienstverlening. Ook accountants, die - al dan niet in de vorm van een second opinion - adviseren over een krediet, (pensioen)verzekering of ander financieel product, vallen in deze categorie. Om antwoord te kunnen geven op de vraag of

de **Openbaar**
accountant

accountants onder de Wfd vallen, is het zaak om vast te stellen wat adviseren inhoudt. Volgens de Wfd-definitie is dit het aanbevelen van een of meer specifieke financiële producten aan een bepaalde consument. In meer algemene termen: van adviseren in de zin van de Wfd is sprake als men iemand een aanbeveling doet om een keuze te maken voor een bepaald financieel product. De Wfd is niet van toepassing als het gaat om een productsoort - dus niet een specifiek product - of een aanbeveling om iets niet te doen, bijvoorbeeld een pensioenverzekering sluiten. Daarnaast is er nog een bijkomende eis, die voor accountants relevantie mist: de adviseur mag niet tegelijkertijd als aanbieder of bemiddelaar bij het aanbevelen financiële product betrokken zijn.

Advisering door accountants

Als een consument of, in het geval van een verzekering, een bedrijf aan zijn accountant advies vraagt over aan te schaffen financiële producten, kan er sprake zijn van verschillende situaties. De consument:

- heeft nog geen enkel idee van het financiële product dat hij nodig heeft;
- kan geen keuze maken uit de voorstellen die hij van een aanbieder of bemiddelaar heeft ontvangen;
- heeft gekozen, maar wil checken of dit een goede keus is.

Als de accountant ingaat op deze adviesvraag - en evenzeer wanneer hij op eigen initiatief advies geeft - zal er sprake zijn van adviseren in de zin van de Wfd. Er is immers voldaan aan

Financiële producten

Als financiële producten worden aangemerkt: betaalrekeningen met inbegrip van de daaraan verbonden betaalfaciliteiten, effecten, elektronisch geld, kredieten, spaarrekeningen met inbegrip van de daaraan verbonden spaarfaciliteiten, verzekeringen, beleggingsobjecten, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen ander financiële producten alsmede een combinatie van twee of meer van de hierboven genoemde producten.

Advisering over specifieke financiële producten valt onder de Wfd.

de eis dat het moet gaan om een aanbeveling aan een bepaalde consument. Blijft over de eis dat het advies de aanbeveling van een specifiek financieel product moet betreffen. Als het advies een algemeen karakter heeft, waarbij alleen een productsoort wordt aanbevolen, is dit niet het geval. En de accountant die ontraadt om een bepaald financieel product aan te schaffen is evenmin een 'Wfd-adviseur'.

Geen uitzonderingspositie

Volgens de considerans van de Europese Richtlijn Verzekeringsbemiddeling geldt die richtlijn niet voor accountants. In de Wfd is zo'n uitzonderingspositie niet voor hen opgenomen - voor verzekeringen noch voor andere financiële producten. Uit de in het kader van het wetgevingsproces relevante stukken zoals de Memorie van Toelichting blijkt evenmin zo'n uitzonderingspositie.

Op grond hiervan resteert slechts één conclusie: advisering door accountants over specifieke financiële producten valt onder de Wfd. Zij moeten dus beschikken over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten en zich houden aan de voor adviseurs geldende verplichtingen.

Vrijstelling?

Niet adviseren over specifieke financiële producten is de meest voor de hand liggende mogelijkheid om aan de Wfd-verplichtingen te ontkomen. Wellicht is er nog een andere mogelijkheid. Indien de belangen van consumenten langs andere weg voldoende worden beschermd, kan bij ministeriële regeling vrijstelling worden verleend van de vergunningplicht en de overige Wfd-verplichtingen. Als de minister al zo'n vrijstelling wil verlenen, zal hij daar echter ongetwijfeld voorwaarden aan verbinden. ■

Noot

* Cees de Jong is groepssecretaris van AXA Verzekeringen.

FOTO'S: MARIA BROUWER